

Въпрос №51
Разред Ranunculales

АЛКАЛОИДИ

Сем. Ranunculaceae – Лютикови

- повечето тревисти; многогодишни
- актиноморфни цветове (Aconitum и Consolyda са със зигоморфни); повечето двуполови; единични цветове или в редки гроздовидни или метличести съцветия
- плодът е апокарпен, съставен от множество мехунки или орехчета
 - *Adonis vernalis* (**пролетен горицвет**) – актиноморфен, връхен, жълт цвят; плод – сбор от орехчета; Herba Adonidis vernalis – сърдечно-действащи гликозиди
 - *Aconitum napellus* (**самакутка**) – зигоморфни цветове във гроздовидни съцветия; нектарници; плод – сбор от 3 мехунки; съдържа отровни алкалоиди; Tuber Aconiti – алкалоида **аконитин** – при невралгии и ревматични болки
 - *Helleborus odoratus* (**миризлив кукурмяк**) – дланевидно наделени, остро напилени петури; плодът е сбор от 3 или повече мехунки; Radix et Rhizoma Hellebori - регулиращо сърдечната дейност и диуретично
 - *Ranunculus* (**лютиче**) – плод – сбор от орехчета; гликозиди – **ранункулин** – при главоболие и невралгия
 - *Clematis vitalba* (**новем**) – връхни подобни на метлица съцветия; листата се ползват при стомашна язва, мигрена, гной кожни заболявания
 - *Consolida* (**ралица**) – зигоморфни цветове; 1 плодник; плод – многосеменна мехунка; *C. regalis* (**полска ралица**) – метличесто съцветие и цели прицветници; *C. orientalis* (**източна ралица**) - гроздовидно съцветие, долни нарязани прицветници и жлезисто в горната си част стъбло
 - *Anemone* (**съсънка**) – има спазмолитичен ефект и успокояващо действие върху ЦНС и ВНС; *A. nemurosa*, *A. sylvestris*
 - *Pulsatilla* – *P. montana*
 - *Hydrastis canadensis* (**хидрастис**) – Rizoma et Radix Hydrastidis – кръвоспиращо при маточни кръвотечения
 - *Trollius europaeus* (**витошко лале**)

Сем. Berberidaceae - Киселотрънови

- 26 рода с 250 вида
- храсти и многогодишни тревисти растения
- листа: прости или сложни, опадващи или вечнозелени, последователни или в при основна розетка; прилистници във вид на бодли
- рацемозни съцветия или единични цветове
- цветовете двуполови ♀+♂ *P₃₊₃₊₃₊₃ A₃₊₃ G₁
- плодът е ягода, мехунка или кутийка
- представители:
 - *Berberis vulgaris* (**кусел трън**) – храст с жълта дървесина; триделни тънки бодли; цветовете събрани в увиснали гроздове; плод – сложна червена ягода; Radix et Cortex Berberidis – съдържа алкалоиди и се прилага при чернодробни и жлъчни заболявания, възпаления на бъбреците и пикочния мехур
 - *Epimedium pubigerum*
 - *Machonia* spp. pl., *M. aquifolium* – декоративен храст с вечнозелени листа, жълти цветове и синьо-черни плодове